

Vergaderjaar 2025–2026

CLXX

Voorstel voor een Gedragscode ongewenste omgangsvormen Eerste Kamer der Staten-Generaal

G

DERDE VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR BINNEN-LANDSE ZAKEN¹

Vastgesteld 20 januari 2026

1. Inleiding

De leden van de **PVV**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de antwoorden op de in het tweede verlag gestelde vragen. Zij hebben nog enkele vervolgvragen.

2. Begrippen en algemene bepalingen

In de nota naar aanleiding van het tweede verslag² stelt het College van Voorzitter en Ondervoorzitters op pagina 2:

«Discriminatie is ongewenst en verboden, maar niet alle discriminatoire gedragingen zijn strafbaar in de zin van de wet. In die zin hebben de vragenstellers gelijk als zij stellen dat de reikwijdte van de voorgestelde Gedragscode «verstrekkender» is. Zij is dat in die zin dat de lijst van ongewenste gedragingen groter is dan die van strafbare gedragingen. Dat is ook zo bij bijvoorbeeld pesten, dat ongewenst is en door de Gedragscode wordt verboden, maar slechts in uitzonderingsgevallen (bijvoorbeeld in combinatie met bedreiging) strafbaar zal zijn.

De vragenstellers lijken te suggereren dat vanwege het verderstrekkende karakter van de voorgestelde Gedragscode en het bestaan van wettelijke normen en de mogelijkheid om aangifte van eventuele strafbare gedragingen te doen, de vermelding van discriminatie in de Gedragscode beter

¹ Samenstelling:

Beukering (Fractie-Beukering), Dessing (FVD), Dittrich (D66), Doornhof (CDA), Fiers (GroenLinks-PvdA), Van der Goot (OPNL), Griffioen (D66), Van Gorp (GroenLinks-PvdA), Van Hattem (PVV), Janssen (SP), Janssen-van Helvoort (GroenLinks-PvdA), Kroon (BBB), Lagas (BBB) (voorzitter), Van Langen-Visbeek (BBB), Lieveense (BBB), Meijer (VVD) (ondervoorzitter), Moonen (D66), Nicolai (PvdD), Perin-Gopie (Volt), Prins (CDA), Recourt (GroenLinks-PvdA), Van Rooijen (50PLUS), Roovers (GroenLinks-PvdA), Van de Sanden (Fractie-Van de Sanden), Schalk (SGP), Straus (VVD), Talsma (ChristenUnie), Van Toorenburg (CDA), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers), Walenkamp (Fractie-Walenkamp)

² Kamerstukken I 2025/26, CLXX, F.

achterwege kan blijven. Het College is het daarmee niet eens. Het strafrecht moet worden beschouwd als ultimum remedium; alleen als is gebleken dat geen enkel ander middel geschikt is, dient te worden gekozen voor de inzet van het strafrecht.».

Dit geeft de leden van de **PVV**-fractie aanleiding tot de volgende vragen:

1. Kan het College aangeven hoe zij tot het standpunt komt dat inzet van het strafrecht een ultimum remedium zou zijn als óók niet strafbare uitingen onder de gedragscode vallen?
2. Kan het College aangeven hoeveel rechtszekerheid beklaagden dan nog hebben als de gedragscode verstrekkender is dan de wetgever? Is dit niet onrechtsstatelijk?

In de genoemde nota stelt het College op pagina 3:

«De door deze leden geciteerde passage betrof een reactie op de opmerking van deze leden in het verslag als zou het bij het woord «schuldig» gaan om een exclusief strafrechtelijk begrip. Deze opvatting deelt het College niet en het verwees daarbij in de nota naar aanleiding van het verslag (p. 8) naar de definitie uit Van Dale.».

3. De Van Dale geeft slechts een taalkundige uitleg van een begrip en géén juridische uitleg. Waarom gebruikt het College hier een woordenboek voor een juridische uitleg van een begrip en kan zij voornoemd begrip juridisch onderbouwen in plaats van taalkundig?

3. Besluit van het College

Het College stelt in eerdergenoemde nota op pagina 5:

«Factoren die kunnen meewegen om een gedraging of bejegening als ernstig geval te kwalificeren zijn de ernst van de gedraging(en), duur en herhaling van de gedragingen, bewust en/of opzettelijk gedrag, machtsmisbruik door de beklaagde en de kwetsbaarheid van de klager, het aantal betrokkenen, de impact op de organisatie en het ontbreken van zelfinzicht bij de beklaagde.».

4. Kan het College aangeven hoe en op basis van welke criteria en door welke deskundige in dergelijke gevallen de «kwetsbaarheid van de klager» wordt vastgesteld?
5. Kan het College aangeven op welke wijze en op basis van welke criteria en door wie de «impact op de organisatie» wordt vastgesteld?
6. Kan het College aangeven hoe en op basis van welke criteria en door welk deskundige in dergelijke gevallen de «het ontbreken van zelfinzicht bij de beklaagde» wordt vastgesteld?

4. Nota van wijziging

Op pagina 6 van de meer genoemde nota stelt het College: *«Verschillende zaken kunnen aannemelijk maken dat ongewenst gedrag of bejegening heeft plaatsgevonden: de verklaringen van klager en beklaagde, verklaringen van eventuele getuigen, verklaringen van deskundigen, video-beelden, foto's, uitgewisselde berichten op social media, telefoongegevens en andere gegevensdragers.».*

7. Kan het College aangeven in hoeverre betrouwbaarheid kan worden gehecht aan een klacht van één individuele klager, zónder aanvullend steunbewijs?
8. In hoeverre en onder welke voorwaarden en omstandigheden kan toegang worden verkregen tot telefoongegevens en gegevensdragers van een beklaagde?

De commissie voor Binnenlandse Zaken kijkt met belangstelling uit naar de antwoorden op de in dit verslag gestelde vragen. Na ontvangst van de nota naar aanleiding van het derde verslag acht zij het voorstel gereed voor plenaire afhandeling. Voor de wijze van plenaire afhandeling zal zij de Voorzitter een voorstel doen, zodra de nota naar aanleiding van het derde verslag is ontvangen.

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken,
Lagas

De griffier van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken,
Bergman